

Сімейно-шлюбні відносини : актуальні питання

анотований бібліографічний список

2024. – Вип. 7. – 19 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. **Актуальні проблеми правового регулювання в Україні та країнах ближнього зарубіжжя** : матеріали XIII міжнар. наук.-практ. Інтернет конф., 28 - 29 груд. 2023 р. : [тези доп.] / Львів. торг.-екон. ун-т ; [відп. ред. П. О. Куцик]. – Львів : Растр-7, 2023. – 241 с. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: V83278** *Зі змісту: Шлюбний договір. Проблемні аспекти / Н. Б. Сабан. – С. 156-157; Правовий режим спільної сумісної власності подружжя / Т. А. Шевчук. – С. 226-229; Правові аспекти сурогатного материнства / Д. Р. Струсінська. – С. 185-186.* Текст: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/fakultety/Urydychny/Nauka/INTERNET_konferencija_28_grudnja_2023.pdf

2. **Андрусак І. П. Домашнє насильство представників ЛГБТ та квір-спільнот** [Електронний ресурс] / І. П. Андрусак // Аналіт.-порівн. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2024. – № 1. – С. 17-22. *Проаналізовано проблеми домашнього насильства у житті осіб із особливою сексуальною ідентичністю. Визначено особливості прояву домашнього насильства серед представників ЛГБТ та квір-спільнот, зокрема значніша його розповсюдженість порівняно з людьми, які мають класичну сексуальну ідентичність; проблеми домашнього насильства від батьків і родини через сексуальну ідентичність, що часто передбачає примушування до шлюбу, продовження роду та конфіденційної терапії; піддаються додатковим формам насильства (погроза розголосу*

особливостей ідентичності, гомофобія, незахищені відносини). Текст: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/03/3.pdf>

3. Визначення походження дитини: консультація Міністерства юстиції України [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 18 черв. – Електрон. дані. *За інформацією Міністерства юстиції України, права та обов'язки матері, батька та дитини ґрунтуються на походженні дитини від них, засвідченому органом державної реєстрації актів цивільного стану в порядку, встановленому Сімейним кодексом України (СК України). Розглянуто такі питання: визначення походження дитини від матері та батька, які перебувають у шлюбі між собою; визначення походження дитини від батька у разі реєстрації повторного шлюбу з її матір'ю; визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою; визначення походження дитини від батька за заявою жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою; запис про батьків дитини, якщо батьківство, материнство не встановлене; визнання батьківства за рішенням суду.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/viznachennya-pohodzhennya-ditini-konsultaciya-ministerstva-yusticiyi-ukrayini.html>

4. Вимушена міграція у XXI столітті: виклики, цінності, рефлексії = Forced migration in the century: challenges, values, reflections : зб. тез доп. Міжнар. наук. симпозіуму, 1 - 3 груд. 2023 р., м. Аугсбург, Німеччина / [ГО «Нім.-укр. Діалог» та ін.]. – Львів : Растр-7, 2023. – 358 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372370** *Зі змісту: Збереження національної ідентичності в українських дітей та молоді у Німеччині: історія та сьогодення / Т. Гавриленко. – С. 272-274.*

5. 800 ветеранів та других з їхнього подружжя отримають гранти на розвиток бізнесу на 368 млн грн [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 12 лип. – Електрон. дані. *За словами заступниці міністра економіки України Тетяни Бережної, програма "Власна справа" надає гранти учасникам бойових дій (УБД), інвалідам війни та членам їх сімей для створення чи розвитку бізнесу. До цього часу 800 осіб отримали гранти на*

суму 368 млн грн, що сприятиме створенню понад 1500 нових робочих місць. Програма включає різні напрямки бізнесу та вимоги щодо співфінансування та детальності бізнес-планів і є складовою флагманського проекту Міністерства економіки України «Робота без бар'єрів», який реалізується на виконання Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/800-veteraniv-ta-drugih-z-yihnego-podruzzhzha-otrimayut-granti-na-rozvitok-biznesu-na-368-mln-grn.html>

6. Врублевський Б. Застосування норм КПК України під час розгляду справ щодо домашнього насильства [Електронний ресурс] / Богдан Врублевський // Юрид. газ. – 2024. – 3 лип. – Електрон. дані. Розглянуто питання домашнього насильства в Україні, особливості його правового визначення та застосування законодавства. Виділено важливі положення Кримінального кодексу, що стосуються криміналізації систематичного фізичного, психологічного або економічного насильства у сімейних відносинах. Зазначено, що кримінальне провадження за цими фактами здійснюється у формі приватного обвинувачення за заявою потерпілої особи. Важливість закріплення обмежувальних заходів щодо забезпечення безпеки потерпілої також акцентовано в контексті виконання вимог Стамбульської конвенції. Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/zastosuvannya-norm-kpk-ukrayini-pid-chas-rozglyadu-sprav-shchodo-domashnogo-nasilstva.html>

7. Гірак Г. Діти, постраждалі від війни: хто має право на цей статус і що він дає [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 9 лип. — Електрон. дані. Розглянуто, про що йдеться у Постанові Кабінету Міністрів України (КМ України) № 268 «Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів», яка наразі забезпечує присвоєння неповнолітнім статусу «дитина війни». З'ясовано, що потрібно зробити батькам / опікунам / родичам, аби неповнолітній отримав статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних конфліктів, військових дій або

антитерористичних операцій; який орган ухвалює рішення про надання або відмову в наданні такого статусу; куди звертатись у разі відмови для оскарження рішення. Нагадано, що цей статус із 2017 р. отримували лише юні мешканці Донецької та Луганської областей; після повномасштабного вторгнення його надають постраждалим дітям усіх регіонів України; зараз статус не містить встановлених пільг, крім безкоштовного харчування в дошкільних закладах і школах за рахунок місцевих бюджетів, та оздоровлення за рахунок держави; громади мають право дати таким дітям додаткові пільги. Акцентовано на розглянутому у Верховній Раді України (ВР України) у першому читанні законопроекті № 9042-1, який передбачає цим дітям додаткові пільги. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4700153-dity-postrazhdali-vid-viiny-khto-maie-pravo-na-tsei-status-i-scho-vin-daie>

8. Дитина, яка постраждала від сексуального насильства під час збройного конфлікту, має право на спеціальний статус [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 18 черв. – Електрон. дані. За повідомленням Координаційного центру з надання правничої допомоги, дитина, яка постраждала від сексуального насильства в умовах збройного конфлікту, має право отримати статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів та наділена усіма правами, визначеними на теперішній час та тими, що будуть визначені в майбутньому. Розглянуто такі питання: хто має право на отримання статусу; куди звертатися; хто може звернутися; які необхідні документи для отримання статусу; підстави для скасування статусу. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/ditina-yaka-postrazhdala-vid-seksualnogo-nasilstva-pid-chas-zbroynogo-konfliktu-mae-pravo-na-special.html>

9. Діти загиблих Героїв проведуть літній табір у Данії [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2024. – 3 лип. [№ 134]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Міністерство у справах ветеранів у співпраці з

благодійним фондом «Bevar Ukraine» та партнерами організувало для дітей загиблих захисників і захисниць поїздки в літній табір до Данії. Зазначено, що 47 дітей віком від 8 до 13 років проведуть на відпочинку сім днів. «Ці малі співвітчизники втратили найцінніше — своїх батьків, тата або маму, які загинули, захищаючи країну та майбутнє своїх нащадків. Робимо все можливе, щоб забезпечити їм умови для розвитку, для того, щоб кожен з них став лідером чи лідеркою суспільства. Я вдячний партнерам за підтримку на цьому шляху», — зазначив заступник міністра Руслан Приходько. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/diti-zagiblih-geroyiv-provedut-litnij-tabir-u-dani/#:~:text=%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D1%83%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%85%20%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%20%D1%83,%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%82%D1%8C%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D1%83%20%D1%81%D1%96%D0%BC%20%D0%B4%D0%BD%D1%96%D0%B2.>

10. Добровільний договір про сплату аліментів: що це і як його укласти [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 9 лип. – Електрон. дані. За повідомленням Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції, українським законодавством передбачено два способи стягнення аліментів: на підставі угоди про сплату аліментів (договір по утриманню дітей), або на підставі рішення суду. Висвітлено правові аспекти укладання та виконання аліментного договору в Україні. Розглянуто укладення аліментного договору між батьками дитини, незалежно від їхнього сімейного статусу, який підлягає нотаріальному посвідченню. Умови договору включають визначення розміру аліментів, строків і порядку їх виплати, а також цільове використання коштів, з урахуванням прав дитини,

встановлених законодавством. Обговорено також правила стягнення аліментів у разі порушення угоди одним із батьків. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/dobrovilniy-dogovir-pro-splatu-alimentiv-shcho-ce-i-yak-yogo-uklasti.html>

11. Досвід і проблеми судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 28 верес. 2023 р., Львів – Київ – Одеса / Львів. н.-д. експерт.-криміналіст. центр МВС України, Укр. НДІ спец. техніки та суд. експертиз СБУ, Одес. НДІ суд. експертиз МЮУ ; [відп. ред.: Р. Заяць, Ю. Чечіль, Д. Кішко]. – Львів : Растр-7, 2023. – 324 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B82844** Зі змісту: *Психологічне насильство щодо дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів: особливості роботи психолога-спеціаліста / І. Чумаченко, В. Грачук. – С. 269-271; Теоретичні і методичні питання судово-психологічної експертизи у кримінальних провадженнях по фактах домашнього насилля / Ю. Чуприна, О. Сліпець. – С. 272-275.*

12. Достдар Р. М. Регулювання шлюбно-сімейних відносин, ускладнених іноземним елементом [Електронний ресурс] / Р. М. Достдар // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 110-112. *Розглянуто особливості регулювання шлюбно-сімейних відносин із іноземним елементом в Україні. Визначено, що іноземним елементом може бути як юридичний факт, так і суб'єкт правовідносин. Проаналізовано колізійно-правовий та матеріально-правовий способи регулювання таких відносин у міжнародному приватному прав, з урахуванням переваги колізійних норм. Особливу увагу приділено процедурі укладення та розірвання шлюбу з іноземцем чи особою без громадянства в Україні, а також міжнародним договорам, що регулюють ці питання.* Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/25.pdf

13. Дрозд В. Г. Деякі особливості взаємодії органів досудового розслідування з підрозділами Національної поліції, органами державної влади та службами у справах дітей під час розслідування злісного

невиконання обов'язків по догляду за дитиною або особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування [Електронний ресурс] / В. Г. Дрозд // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 438-440. Проаналізовано проблеми взаємодії між органами досудового розслідування, Національною поліцією, органами державної влади та соціальними службами у справах дітей під час розслідування злочинів злісного невиконання обов'язків по догляду за дитиною або особою, що знаходиться під опікою чи піклуванням, згідно зі ст. 166 Кримінального кодексу України (КК України). Виділено ключові аспекти організаційної та процесуальної взаємодії між цими установами, а також визначено фактори, які впливають на ефективність розслідування злочинів цієї категорії. Текст:

http://www.lsej.org.ua/5_2024/110.pdf

14. Ірина Борзова: Діти наших захисників і захисниць та діти загиблих героїв можуть оздоровитися за кордоном [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 18 черв. [№ 111]. – Електрон. дані. Як розповіла народна депутатка, голова підкомітету з питань державної молодіжної політики парламентського Комітету з питань молоді і спорту Ірина Борзова, завдяки співпраці з міжнародними партнерами й фондами вже є домовленості про літній відпочинок за кордоном дітей захисників і захисниць України, а також дітей наших загиблих героїв. Вона додала, що сьогодні в Україні впроваджено різні програми відпочинку й оздоровлення дітей, зокрема за фінансової підтримки держави, регіонів та органів місцевого самоврядування (ОМС). Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/378591>

15. Карі О. Та що ти знаєш про війну?! / Ольга Карі. – Київ : Ще одну сторінку, 2024. – 421 с. Шифр зберігання в Бібліотеці: А831508 В основі книги – розмови із жінками про виклики, досвіди, емоції, з якими їх зіштовхнула повномасштабна війна. Охоплює теми: краса на війні, знецінення власних страждань і власного досвіду, домашній аб'юз,

облаштування життя в евакуації, облаштування життя – власного та дітей – за кордоном, на новому місці, в статусі ВПО чи біженки, втрата дому, поколінняве ретравмування (історії вірменок, чиї предки тікали від геноциду в Туреччині сто років тому, а потім тікали від війни в Карабасі, і тепер – з Донбасу – це в межах родової історії однієї родини), досвід виживання в окупації і виїзду на безпечні території, про творчість, яка рятує на війні, про бізнес, заснований жінками під час війни, про нову емоційну зрілість, жіноче здоров'я на війні та розмови про те, яким буде життя після війни.

16. Коломоєць Т. О. «Сімейні обставини» як підстави для звільнення з військової служби в Україні в період дії правового режиму воєнного стану: чи вирішив оновлений нормативно закріплений перелік проблеми правозастосування? [Електронний ресурс] / Т. О. Коломоєць, Д. С. Євтушенко // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 305-308. Вказано, що Закон України від 11.04.2024 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» вніс зміни до законодавства щодо підстав звільнення з військової служби, зокрема в контексті сімейних обставин, у період воєнного стану. Проаналізовано оновлену нормативну модель, яка фіксує перелік сімейних обставин та інших поважних причин як підстав для звільнення з військової служби в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. Зауважено, що нова модель є кроком вперед у порівнянні з попередньою, проте містить недоліки, які потребують подальшого вдосконалення для забезпечення балансу між військовими і цивільними інтересами під час воєнного стану в Україні. Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/76.pdf

17. Лавренко С. О. Особливості взаємодії школи та сім'ї в умовах інклюзивної освіти [Електронний ресурс] / С. О. Лавренко // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. /

Класич. приват. ун-т. – 2024. – № 92. – С. 50-53. Виокремлено загальну, типову та індивідуальну форми співпраці між школою та сім'єю в контексті інклюзивної освіти. Зазначено, що до основних аспектів загальної співпраці належать залучення батьків до освітнього процесу, розробка інклюзивного навчального середовища, спільне навчання, індивідуальна підтримка, заходи з підтримки, інформаційний обмін, забезпечення доступності освітнього процесу, регулярний звіт, індивідуалізація підходу, підтримка прийняття сімейної ролі, співпраця в команді. Вказано, що у ході співпраці між школою та родинами дітей з особливостями розвитку використовуються ігрова терапія, сімейна терапія та психорегулювальні тренування.

Текст : <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/92/10.pdf>

18. Лелека Р. О. Профілактика та вирішення конфліктів у сім'ях військовослужбовців [Електронний ресурс] / Р. О. Лелека, Н. І. Миропольцева // Габітус. – 2024. – № 60. – С. 236-239. Висвітлено проблеми профілактики та вирішення конфліктів у сім'ях військовослужбовців після їх повернення з району ведення бойових дій. Встановлено, що проведення індивідуальних і групових психопрофілактичних заходів зі шлюбними партнерами значно підвищує рівень психологічної готовності подружжя до конструктивного вирішення конфліктних ситуацій у сім'ї. Здійснено психолого-педагогічний аналіз проблеми, обгрунтовано основні умови надання психологічної допомоги сім'ям залежно від їх типу сімейно-шлюбної взаємодії. Текст : <http://habitus.od.ua/journals/2024/60-2024/41.pdf>

19. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету «Сучасні виклики та напрями вдосконалення в економічній та технічній наукових сферах», 5 - 6 груд. 2023 р., [м. Запоріжжя / за ред. А. П. Макаренка, Т. О. Меліхової]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2023. – 390 с. : іл., табл. *Шифр зберігання в Бібліотеці:*

A832382 Зі змісту: *Безпека дітей в мережі Інтернет: проблеми забезпечення* / П. В. Рекотов, М. Ю. Корнієнко. – С. 361-363.

20. Менів Я. О. Виклики сімейного законодавства під час дії воєнного стану в Україні: практичний та теоретичний аспекти [Електронний ресурс] / Я. О. Менів // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 149-153. *Проаналізовано виклики для українського суспільства у сфері сімейного законодавства в контексті воєнного стану та євроінтеграційних процесів. Увагу зосереджено на теоретичних і практичних аспектах захисту прав дітей, процедурі розлучення та вирішення сімейних спорів в умовах війни. Розглянуто вплив міжнародних стандартів на сімейне законодавство через приклади судової практики в Україні та Європейському суді з прав людини (ЄСПЛ), що ілюструють розвиток цієї сфери права.* Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/36.pdf

21. Мінветеранів запустило е-Карту послуг в громадах для ветеранів війни [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 18 черв. – Електрон. дані. *Зазначено, що Міністерство у справах ветеранів України спільно з Представництвом Міжнародної організації з Міграції в Україні розробило та запустило е-Карту послуг для ветеранів війни в громадах. Е-Карта доступна на платформі е-Ветеран. На е-Карті ветерани та ветеранки, їхні родини, сім'ї загиблих захисників і захисниць можуть знайти послуги, що пропонує для них держава, а також недержавні й міжнародні організації. На порталі представлені різні послуги: від психологічної підтримки, медичних програм, патріотичного виховання, мистецтва до всього необхідного для розвитку ветеранських об'єднань та підприємницьких ініціатив ветеранів. “Велику роль у якісному наповненні е-Карти послуг у громадах для ветеранів та ветеранок війни відіграють представники структурних підрозділів ОВА з питань ветеранської політики, адже на них покладена функція координації процесу на рівні області, що значно пришвидшує роботу та покращує якість наданої інформації”, —*

зауважив заступник Міністра у справах ветеранів Руслан Приходько. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/minveteraniv-zapustilo-ekartu-poslug-v-gromadah-dlya-veteraniv-viyni.html>

22. Мірошніченко В. «Видворити не можна залишити» – доля осіб, які незаконно оселилися в окупованому Криму : Дослідження [Електронний ресурс] / Владислав Мірошніченко , [Укр. Гельсін. спілка з прав людини] – [Б. м.], 2024. – 42 с. – Режим доступу: https://www.helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2024/06/Illegal_migrants_ukr_A4-kopiia.pdf – Назва з екрана. – Дата публікації: 28.06.2024. Матеріал висвітлено за розділами: зміна демографії Криму з 2014 року; зміна демографії на інших тимчасово окупованих територіях (ТОТ) України; категоризація нелегальних мігрантів в окупованому Криму за державою походження; огляд державної політики України щодо зміни демографії окупованого Криму; міжнародні стандарти; практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ); українське міграційне законодавство; оцінка ризиків, пов'язаних із перебуванням на території Криму нелегальних мігрантів; шляхи врегулювання проблеми присутності на території окупованого Криму нелегальних мігрантів після деокупації; пропозиції щодо державної політики України щодо нелегальних мігрантів на території Криму; встановлення критеріїв для можливості легалізації іноземців (серед яких - укладений шлюб із громадянином/громадянкою України; наявність дітей, які відповідно до законодавства мають підстави для набуття громадянства України тощо). Запропоновано зміни до статей: Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та ін.

23. Палетич Д. С. Особливості розірвання шлюбу з іноземним елементом в міжнародному приватному праві [Електронний ресурс] / Д. С. Палетич // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 551-553.

Висвітлено проблеми укладення та розірвання шлюбу з іноземним елементом, зокрема в контексті еміграції та імміграції українців. Розглянуто юрисдикційні аспекти, вибір законодавства, міжнародні договори та проблеми визнання рішень суду у міжнародному приватному праві. Висвітлено необхідність удосконалення правового регулювання з урахуванням воєнного конфлікту, що впливає на особисте та сімейне життя сторін шлюбу. Рекомендовано розробку спеціальних правових механізмів для вирішення подібних ситуацій у міжнародному контексті.
Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/138.pdf

24. Про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 18 черв. [№ 111]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань молоді і спорту рекомендує ВР України прийняти за основу проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання Україною Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей (реєстр. № 10176), поданий Кабінетом Міністрів України (КМ України), з урахуванням пропозицій Комітету. Законопроєкт спрямований на виконання в Україні Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей. Його ухвалення дозволить ефективно та у визначені Конвенцією строки розглядати у судах України справи, пов'язані з виконанням Конвенції, забезпечувати виконання винесених судових рішень. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378600>

25. Раді рекомендують повернути на доопрацювання законопроєкт щодо виконання рішень судів про участь у вихованні дитини [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 5 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Комітет з питань молоді і спорту Верховної Ради України (ВР України) розглянув законопроєкт № 11121 щодо внесення змін до законодавчих актів України щодо виконання рішень суду про участь у

вихованні дитини з боку батьків, які проживають окремо. Зазначено, що Уповноважений Верховної Ради України (ВР України) з прав людини не підтримує законопроект, оскільки пропонуваними змінами до ст. 159 Сімейного кодексу України (СК України) змінами заперечується необхідність виконання рішення суду та створюється новий механізм, за якого рішення органа опіки та піклування (план заходів) привелює над рішенням судової інстанції, що суперечить нормам чинного законодавства. Міністерство юстиції України констатує відсутність у законопроекті завершених механізмів правового регулювання. Комітет з питань молоді і спорту за результатами розгляду прийняв рішення рекомендувати ВР України повернути на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи цей проєкт Закону. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/radi-rekomenduyut-povernuti-na-doopracyuvannya-zakonoproekt-shchodo-vikonannya-rishen-sudiv-pro-ucha.html>

26. Сабліна Н. В. Психологічна допомога та робота психолога з військовими та їх родинами у дні війни. Військова психологія : навч.-терапевт. посіб. / Наталія Володимирівна Сабліна ; Тренінг. центр Н. Сабліної. – Вінниця : Твори, 2023. – 225 с. : іл., табл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372627* Розкрито основи психології травмувальних ситуацій у військових. Розглянуто питання, пов'язані з напрямками профілактики розвитку бойового посттравматичного стресу й особливостями організації та надання психологічної допомоги всім, хто постраждав внаслідок екстремальних ситуацій, і з принципами та методами екстреної консультативної допомоги. Особливу увагу приділено формам і методам роботи з військовими.

27. Саволук Д. В. Імплементация міжнародних стандартів захисту прав дитини до адміністративного законодавства України [Електронний ресурс] / Д. В. Саволук, С. Д. Петрик, А. Є. Краковська // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 332-335. *Йдеться про*

імплементацию міжнародно-правових стандартів захисту прав дитини в національне адміністративне законодавство України. Досліджено впровадження європейських стандартів та їх вплив на розвиток національного правового середовища, особливості в контексті воєнного часу та перспективи забезпечення ефективного захисту прав дитини. Актуальність теми обумовлена необхідністю гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами та покращанням правового захисту дітей. Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/84.pdf

28. Сібірцева О. Випадок з практики: розлучення у військових сім'ях і вплив на аліменти та опіку над дітьми [Електронний ресурс] / Олена Сібірцева // Юрид. газ. – 2024. – 28 черв. – Електрон. дані. Розглянуто складні виклики, з якими стикаються сім'ї, де один із членів є військовослужбовцем, під час процесу розірвання шлюбу та вирішення питань опіки над дітьми та аліментів. Наведено приклад ситуації, де дружина з дітьми перебуває за кордоном через війну, а чоловік є військовослужбовцем в Україні, що ускладнює можливість особистої участі в юридичних процедурах. Описано успішно втілений алгоритм дій, який дозволив забезпечити ефективне проведення процедур умовами відсутності фізичної присутності учасників у суді та нотаріальних установах. Наведено правові аспекти укладення шлюбних договорів та інших угод у сімейних відносинах через представників на підставі довіреності. Зазначено, що для укладення таких угод, як договір про місце проживання дитини та поділ майна подружжя, необхідно, щоб довіреність містила повний текст договору, який укладається. Обґрунтованно, що відсутність чіткого визначення змісту у довіреності може призвести до правових конфліктів у майбутньому, особливо у разі спору про законність укладеного угоди. Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/vipadok-z-praktiki-rozluchennya-u-viyskovih-simyah-i-vpliv-na-alimenti-ta-opiku-nad-ditmi.html>

29. Соціально-психологічна підтримка осіб з інвалідністю в умовах війни / [С. Георгієва та ін.] ; за заг. ред. І. Маслянікової ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». – Київ : Ун-т «Україна», 2023. – 215 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А831758** *Зі змісту: Навчання самообороні жінок з інвалідністю та без, як превенція насилля та відновлення почуття безпеки, втрачене через військові дії / Н. Гаєвська. – С. 32-39; Діти з РАС в умовах війни: відкат та відновлення / К. Мілютіна, О. Гаєвська. – С. 57-68; Соціально-психологічна підтримка дітей в умовах війни: роль закладів позашкільної освіти / Л. Литовченко. – С. 116-123; Особливості психологічного супроводу дітей з інвалідністю під час війни (арт-терапевтичний підхід) / Т. Острячко. – С. 124-136; Жінка в час війни: волонтерка, лідерка / Г. Давиденко, В. Найчук, А. Гребенюк. – С. 152-202.*

30. Україна вже повернула 736 викрадених Росією дітей – Лубінець [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 9 лип. – Електрон. дані. *За поваідомленням Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини Дмитра Лубінця, до України вдалося повернути 736 дітей, вивезених РФ від початку повномасштабного вторгнення. Омбудсмен нагадав, що наразі державою-посередником у питанні повернення незаконно вивезених РФ українських дітей є Катар. «Після того, як я передав Катару перші списки, десть приблизно через місяць ми повернули першу групу українських дітей. Вона була невелика, але це показало, що Катар може впливати на позицію Російської Федерації», - наголосив Д. Лубінець. Омбудсмен анонсував, що українська сторона вже готує повернення наступних груп дітей, проте конкретні дати вирішив не називати, аби ворог не завадив цьому процесу.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3883412-ukraina-vze-povernula-736-vikradenih-rosieiu-ditej-lubinec.html>

31. Утримання після розірвання шлюбу: хто на це має право [Електронний ресурс // Дзеркало тижня. – 2024. – 4 лип. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що навіть під час війни українці продовжують укладати*

шлюб та приймати рішення про розлучення. Наголошено, що відповідно до ст. 75 Сімейного кодексу України, розірвання шлюбу не припиняє права особи на утримання, яке виникло у неї за час шлюбу. Розтлумачено, що після розірвання шлюбу особа має право на утримання, якщо вона стала непрацездатною до розірвання шлюбу або протягом одного року від дня розірвання шлюбу і потребує матеріальної допомоги і якщо її колишній чоловік, колишня дружина може надавати таку допомогу. Текст: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/utrimannja-pislja-rozirvannja-shljubu-khto-na-tse-maje-pravo.html>

32. Церковник С. І. Постмортальна репродукція як гарантія реалізації права на репродукцію для військовослужбовців та інших осіб [Електронний ресурс] / С. І. Церковник // Аналіт.-порівн. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2024. – № 1. – С. 162-166. Проаналізовано нещодавно прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців та інших осіб на біологічне батьківство (материнство)». Констатовано, що законодавчі норми, якими передбачено обов'язкову утилізацію репродуктивних клітин померлих військовослужбовців, фактично знівельовують мету цього Закону. Аргументовано, що його норми не відповідають вимогам Конституції України, у тому числі щодо забезпечення рівності громадян. Обґрунтовано, що Закон містить прогалини, оскільки врегульовує лише порядок поводження з репродуктивними клітинами, однак не вирішує питання зберігання та подальшого розпорядження зиготами та ембріонами. При цьому доведено, у тому числі з посиланням на інші законодавчі акти, що вони різні за своєю природою, оскільки останні містять гени обох батьків. Зазначено, що поданий законопроект від 29.01.2024 № 10437, який покликаний усунути недоліки зазначеного вище Закону, не врегульовує цю прогалину, а тому потребує доопрацювання. Текст: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/03/29.pdf>

33. Чабан О. М. Здійснення права на шлюб за сімейним законодавством України [Електронний ресурс] / О. М. Чабан, О. С. Котуха // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 202-204. *Досліджено право на шлюб за сімейним законодавством України, визначено його особистий немайновий характер і обумовлені національним законодавством умови, такі як шлюбний вік і добровільність шлюбу. Розглянуто обмеження права на шлюб, зокрема щодо осіб, які перебували у попередньому шлюбі, а також вимоги щодо заборони шлюбу між певними категоріями осіб. Особливий акцент зроблено на правовому статусі осіб, що проживають як сім'я без реєстрації шлюбу.* Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/49.pdf

34. Чевичалова Ж. В. Міжнародні домовленості про сурогатне материнство. Шлях до уніфікації правового регулювання [Електронний ресурс] / Ж. В. Чевичалова // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 205-210. *Зазначено, що феномен сурогатного материнства безпосередньо стосується сфери прав людини і включає питання щодо: торгівлі дітьми, недискримінації і права на здоров'я дітей, які народжені за допомогою сурогатного материнства, громадянства та ідентичності, доступу до інформації про походження, права на сімейне життя тощо. Зауважено, що Робоча група CGAP (Рада із загальних питань та політики) розглянула міжнародне регулювання сурогатного материнства, зробивши висновок на користь виключення його зі сфери міжнародного приватного права. Це рішення підтримується для врахування різниць у підходах між державами та з метою забезпечення політичної стурбованості. Запропоновано створити окремий документ, що регулює законне споріднення, відокремлюючи це питання від загальних конвенцій.* Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/50.pdf

35. Шевченко Ю. Чоловіки почали через суд відбирати дітей у жінок, щоб уникнути мобілізації, — аналітики [Електронний ресурс] / Юлія Шевченко // Focus.ua : [вебсайт]. – 2024. – 28 черв. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що в Україні із посиленням мобілізації чоловіки, з-поміж*

інших схем уникнення від мобілізації, почали вдаватися до схеми використання дитини для отримання відстрочки від призову: вони через суд відбирають їх в матері і оформлюються як самотні батьки. Про це повідомили аналітики "Фундації DEJURE", які дослідили цю тему. Дослідження базується на аналізі судових рішень в справах про визначення місця проживання дитини, відібрання дитини без позбавлення батьківських прав і позбавлення батьківських прав, ухвалених за позовом і на користь батька дитини (дітей) у 2022 – 2023 рр. Вказано, що у деяких судах у 2022 – 2023 рр. зростає кількість розглянутих сімейних справ, зокрема за позовами батька дитини, у десятки, а в окремих випадках — і в сотні разів порівняно із кількістю подібних справ до повномасштабного вторгнення. Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/654783-choloviki-pochali-cherez-sud-vidbirati-ditey-u-zhinok-shchob-uniknuti-mobilizaciji-analitiki>

36. Шевчук А. У Резерв+ запускають автоматичне надання відстрочки [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 24 черв. — Електрон. дані. Наведено тези інтерв'ю виданню «NV» заступниці міністра оборони з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Катерини Черногоренко про те, що Міністерство оборони (МО) працює над тим, аби додаток «Резерв+» став абсолютно цифровим аналогом Територіального центру комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) і що влітку у цьому застосунку можуть запустити сервіс автоматичного надання відстрочки від призову. За її словами, «в деяких кейсах відстрочка має надаватись автоматично, без походу до ТЦК, без збору папірців, наприклад, людям із інвалідністю чи батькам трьох дітей. Адже ці дані вже є у держави в тому чи іншому вигляді». Наразі МО налагодило взаємодії з вісьмома державними реєстрами, щоб автоматично зберігати інформацію про військовозобов'язаних. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4696659-u-rezerv-zapustiat-avtomatychne-nadannia-vidstrochky>

37. Шипуля В. Росіяни вербують українських дітей: як цьому запобігти [Електронний ресурс] / Валерія Шипуля // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 20 черв. — Електрон. дані. Зазначено, що Україною прокотилась серія підпалів автомобілів військових: для цієї «роботи» росіяни вербують підлітків через соціальні мережі, обіцяючи їм тисячі доларів. Розглянуто, що відомо про підпали, як російські спецслужби вербують підлітків та як захистити дитину від вербовки. Наведено коментарі Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини Дмитра Лубінця, начальника Департаменту кримінального розшуку Національної поліції Вадима Дзюбинського, його першого заступника Юрія Кузьменка, президента Міжнародного центру протидії кіберзлочинності Олексія Комара, українських експертів. Коментуючи інциденти, омбудсмен наголосив, що «країна-агресор не гребує будь-якими способами досягненням своїх цілей і використовує для цього українських дітей». На думку експертів, аби врятувати дитину від вербовки, окрім батьківського контролю має бути системна робота держави. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4695882-rosiiany-verbuuit-ukrainskykh-ditei-yak-tsomu-zapobihty>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

17.07.2024. р.